

Силабус
навчальної дисципліни
Сучасні інформаційні технології
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма Журналістика
Спеціальність С 7 Журналістика
Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач (і)	Алексеева Ганна Миколаївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmkt0/structure-fmkt0/kaf-ktun/composition-ktun/alekseeva/
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	alekseeva@ukr.net
Графік консультацій	ПН 14.30-16.30 СБ 14.30-16.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	20	80	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: цифрові технології, інформаційні системи, мультимедійні засоби, інтернет-комунікації, цифрова журналістика.

Мета та предмет курсу: ознайомлення з інформаційно-технологічними засадами розвитку й діяльності інформаційних агентств, їх досвідом, місцем і роллю у вітчизняному та світовому інформаційному просторі, вироблення навичок роботи з новинними матеріалами, засвоєння найважливіших вимог до написання повідомлень інформаційних агентств, ознайомлення із жанровим потенціалом новинної журналістики.

Предметом є вивчення та застосування новітніх інформаційних технологій у контексті журналістики та медіакомунікацій. Дисципліна охоплює широкий спектр тематик, від базових принципів роботи з цифровим контентом до складних інструментів аналізу даних та візуалізації інформації, а також вивчення трендів у

медіаіндустрії, які формують сучасний інформаційний простір.

Компетентності та програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності :

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Опанування дисципліною «Сучасні інформаційні технології» забезпечить програмні результати навчання (ПР) (за стандартом):

ПРН 01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПРН 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

Зміст курсу:

Тема 1. Соціальна інформатика: предмет та задачі курсу

Індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство. Критерії вступу суспільства в постіндустріальний, інформаційний період розвитку. Закон експоненціального зростання обсягу знань. Еволюція соціальних систем, діаграма Парето. Інформатизація суспільства - визначення поняття. Інформатизація як єдність процесів комп'ютеризації, медіатизації та інтелектуалізації. Основні теоретико-методологічні підходи до інформатизації. Інформатизація та екологічнобезпечного, сталий розвиток. Концепція інформатизації. Соціальна інформатика - визначення, предметне поле досліджень, методологічна роль.

Тема 2. Семантичні основи соціальної інформатики. Інформологія – загальна теорія інформації.

Інформація – поняття. Коротка характеристика теоретичних концепцій і підходів до вивчення закономірностей інформаційного обміну: теорія інформації К. Шеннона, кібернетичний підхід Н. Вінера, логіко- семантичний підхід, прагматична концепція, біхевіористська модель інформації, логіко- прагматична модель комунікації. Матерія, енергія, інформація, знання, зв'язок понять. Дані, інформація, знання - співвідношення понять. Формалізація знань: методи і прийоми. Їх ефективність, порівняльний аналіз. Технологія, інформаційна технологія. Власне- інформаційна технологія. Штучний інтелект, експертні системи - поняття.

Тема 3. Соціальні комунікації: історія, сучасність, перспективи.

Ресурсна та соціокультурна концепції інформаційного середовища як простору соціальних комунікацій. Типи обмінів у суспільстві. Матеріально-енергетичний та інформаційний обміни. Фази інформаційних обмінів у суспільстві. Усна, письмова, книжкова та комп'ютерна фаза інформаційного обміну. Системи штучного інтелекту, експертні системи – постановка задачі, підходи до її вирішення, області застосування.

Тема 4. Інформаційні ресурси суспільства.

Інформаційний криза початку 70-х років ХХ століття. : Передумови, зміст, симптоми у соціальній практиці, наслідки. Інформаційний ресурс - визначення поняття. Основні проблеми досліджень у галузі інформаційних ресурсів суспільства. Знання як національне багатство. Проблема "витоку мізків". Форми матеріалізації інформаційних ресурсів суспільства. Проблема "електронізації" інформаційних фондів. Автоматизовані інформаційні ресурси. Фактографічні бази соціальних даних.

Тема 5. Інформатизація суспільства: соціальні умови, передумови і наслідки

Технічний аспект соціальних передумов інформатизації. Передумови інформатизації в економічній, політичній, культурно-духовній і соціальній сферах суспільства. Вихідні умови й альтернативні варіанти розвитку процесу інформатизації.

Методи навчання:

методи організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, навчальна дискусія), наочні (ілюстрації, презентації), практичні (розв'язування задач, виконання вправ) з використанням засобів дистанційного навчання (інтерактивні відеоконференції і консультації на платформі Zoom та месенджери (Telegram, Viber);

пояснювально-ілюстративний; частково-пошуковий (евристичний); проблемний виклад навчального матеріалу; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, самостійна робота з науково-методичними джерелами та електронним навчально-методичним комплексом дисципліни.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Навчальний курс передбачає лекційні і практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати відповідний конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Практичні заняття передбачають усне опрацювання теоретичного матеріалу та дискусію за темою, а також розв'язування практичних задач. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат MicrosoftWord або PowerPoint) та передбачає усне опитування здобувачів за певною темою та результатами самостійного розв'язування задач протягом заняття або на груповій/індивідуальній консультації. Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ.

У рамках курсу ми дотримуємося загальних політик використання штучного інтелекту в освітній, викладацькій та науковій діяльності, відповідно до законодавства України, включаючи закони "Про авторське право і суміжні права", "Про національну безпеку України", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", а також національну Концепцію розвитку штучного інтелекту. Регулятивні положення також враховують стратегічні розвідки інших навчальних закладів, наприклад, стратегію розвитку Бердянського державного педагогічного університету.

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf). Не допускається академічний плагіат, фальсифікація і фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (комп'ютер, проектор); програмне (PowerPoint, Excel, Word, Moodle); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- екзамен.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	50	100
10	10	10	10	10		

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
<p>Тема 1. Соціальна інформатика: предмет та задачі курсу</p> <p>Індустріальне, постіндустріальне, інформаційне суспільство.</p> <p>Критерії вступу суспільства в постіндустріальний, інформаційний період розвитку. Закон експоненціального зростання обсягу знань.</p> <p>Еволюція соціальних систем, діаграма Парето.</p> <p>Інформатизація суспільства - визначення поняття. Інформатизація як єдність процесів комп'ютеризації, медіатизації та інтелектуалізації. Основні теоретико-методологічні підходи до інформатизації.</p> <p>Інформатизація та екологічнобезпечного, сталий розвиток.</p> <p>Концепція інформатизації.</p> <p>Соціальна інформатика - визначення, предметне поле досліджень, методологічна роль.</p>	<p>Індивідуальні завдання (письмові роботи), основну частину яких становить графічні роботи, що містять графічний матеріал, виконаний відповідно до чинних нормативних вимог з обов'язковим застосуванням комп'ютерної графіки, якщо це визначено завданням;</p> <p>розрахункові роботи, основну частину яких становлять розрахунки, що можуть супроводжуватись ілюстративним матеріалом.</p>	<p>Теоретичне усне опитування або міні-тест</p>	<p>Література: основна (1-3) додаткова (1-3)</p>	10

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<i>Оцінка за університетською шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90 – 100	A

78 – 89	В
65 – 77	С
58 – 64	Д
50 – 57	Е
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Сучасна агенційна журналістика: Довідник для студентів Інституту, факультетів, відділень та кафедр журналістики / Упор. В. Я. Миронченко. – К.: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2010. – 148 с.
2. Недопитанський М. І., Карась М. А., Ільченко В. І. Уроки з журналістської практики. Практичний посібник. — К.: Україна молода, 2010. — 120 с.

Допоміжна

3. Закон України «Про інформаційні агентства». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>.
4. Закон України «Про інформацію». – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. Закони України «Про підприємництво». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
6. Reuters Handbook of Journalism. – London, 2008. – 535 p.
http://handbook.reuters.com/index.php/Main_Page

Інформаційні ресурси

7. Агентство “Асошіейтед Прес” <http://www.ap.org>
8. Агентство “Інтерфакс” www.interfax-news.com
9. Агентство “Інтерфакс-Україна” www.interfax.com.ua
10. Агентство “Ітар-ТАРС” www.itar-tass.com
11. Агентство “Кіодо Цусін” www.kyodo.co.jp
12. Агентство “РІА-новини” www.rian.ru
13. Агентство “Сінхуа” www.xinhua.org
14. Агентство “Томсон-Ройтерс” <http://www.reuters.com>
15. Агентство “Українські новини” <http://ukranews.com>
16. Агентство “Укрінформ” www.ukrinform.ua
17. Агентство “УНІАН” www.unian.net
18. Агентство “Франс Прес” <http://www.afp.com>
19. Альянс Середземноморських інформаційних агентств www.aman-alliance.org
20. Законодавча база Верховної ради України
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
21. Інформаційний центр Міністерства юстиції України

<http://www.informjust.ua/>

22. Міністерство Юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/0/11739>

23. Об'єднання європейських інформаційних агентств

<http://www.newsalliance.org>

24. Організація інформаційних агентств Азійсько-Тихоокеанського регіону
www.oananews.org

25. Причорноморська асоціація національних інформаційних агентств – ПАНІА <http://bsanna-news.ukrinform.ua>

26. Телевізійна мережа новин “BBC” <http://news.bbc.co.uk>

27. Телевізійна мережа новин “CNN” <http://www.cnn.com>

28. Телевізійна мережа новин “Аль-Джазіра” <http://english.aljazeera.net>

29. Федерація арабських інформаційних агентств www.fananews.com